

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	50156 Гендерні студії (програма з можливістю подвійного дипломування з Лундським університетом, Швеція)
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	054 Соціологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

01.04.2022 р.

Справа № 1864/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" у складі:

Герасименко Анжеліка Григорівна – головуючий,

Величко Олександр Петрович,

Фісун Олександр Анатолійович,

Фалько Наталя Миколаївна,

Орловська Юлія Валеріївна,

Оксамитна Світлана Миколаївна,

Мацієвський Юрій Володимирович,

Кужелєв Михайло Олександрович,

Кривенко Ірина Степанівна,

Жарова Любов Валеріївна,

за участі запрошених осіб:

Гожик Андрій Петрович, проректор – представник ЗВО,

Бабенко Світлана Сергіївна – гарант ОП,

Нечитайло Ірина Сергіївна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	50156
Назва ОП	Гендерні студії (програма з можливістю подвійного дипломування з Лундським університетом, Швеція)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Взірцева відповідність. Мета ОНП як підготовка фахівців соціології зі спеціалізацією у гендерних студіях, які здатні розв'язувати складні завдання та проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру, володіють фундаментальними знаннями та практичними навичками проведення соціологічних досліджень, зокрема, з гендерної проблематики, а також гендерної експертизи проєктів та програм, повністю відповідає місії та стратегічним завданням університету, зокрема, в аспекті підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринку праці фахівців. Вітчизняний ринок праці гостро потребує фахівців з гендерних досліджень. Унікальність ОНП зумовлюється тим, що вона є єдиною в Україні та не має аналогів у вітчизняній вищій освіті.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Повна відповідність

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Взірцева відповідність. Гендерна політика поступово стає невід'ємною складовою державної політики на усіх рівнях від загальнонаціональних до місцевих органів влади, що потребує значної кількості фахівців, а також відповідає зобов'язанням України у відповідності до Угоди про асоціацію з ЄС. Цілі та програмні результати навчання повною мірою орієнтовані на відповідні запити ринку праці. Не маючи аналогів в Україні, ОНП значною мірою ґрунтується на досвіді Лундського університету (Швеція), з яким запроваджена програма подвійного дипломування, що також є взірцевою практикою для вітчизняних ЗВО.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Повна відповідність.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

не застосовується

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Разом з зауваженням ЕГ щодо випадку неможливості здійснення здобувачами освіти вибору дисциплін чи то з особистих, чи то технічних причин, звертаємо увагу на неоднозначність відповідей здобувачів освіти (43 % негативних) щодо зрозумілості та доступності процедури обрання дисциплін вільного вибору. Також у звіті ЗВО відсутнє пояснення логіки і сенсу формування аж семи переліків вибіркового вибору дисциплін, кожен з яких містить 2-3 дисципліни, серед яких здобувачі освіти мають обрати одну. Обґрунтування принципів поєднання дисциплін у переліки відсутнє, тематичне чи методологічне об'єднання дисциплін сумнівне (наприклад, Соціологія гендеру і Аналіз соціальних мереж; Гендерована освіта і Актуальні проблеми соціальних наук). Таку стратегію вибору дисциплін, хоча вона формально, за кількісними показниками, є достатньою (25 % від загального обсягу ОНП), вважаємо не найкращим рішенням, адже це дещо обмежує права здобувачів на вільне формування індивідуальної освітньої траєкторії.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів освіти, зокрема три практики: науково-дослідну, асистентську та практику з гендерної експертизи, проте звертаємо увагу, що, за результатами опитування здобувачів освіти, третина здобувачів не погодилася з тим, що обсяг та зміст практичної підготовки є достатніми для формування актуальних професійних навичок.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Наявна суперечлива позиція та практика (не)визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. З одного боку, у ЗВО відсутня нормативна база щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, оскільки вважається, що таке визнання суперечить чинному законодавству. З іншого боку, ЕГ повідомляє про практику конвертування у рейтингові бали результатів участі здобувачів освіти у різноманітних наукових заходах (участь у конференціях, підготовка наукових статей тощо), а також вказані здобувачами освіти можливості врахування сертифікатів володіння англійською мовою. Проте така практика ніякими положеннями не регулюється. Чіткий і зрозумілий для НПП та здобувачів освіти опис процедур визнання отриманих у неформальній освіті результатів навчання відсутній, хоча право на таке визнання і перезарахування ЗВО міг би реалізовувати в межах університетської автономії та унормувати вже існуючі практики, повідомлені ЕГ під час акредитаційної експертизи.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Взірцева відповідність. Закладом вищої освіти задля досягнення заявлених в ОНП цілей використовується студентоцентрований підхід, який поєднує як традиційні методи навчання (лекція, семінарське/практичне заняття, індивідуальні та творчі завдання, самостійна робота), так і інноваційні (кейс методи, розробка проєктів, пілотне дослідження та ін.). Свідомо підібрані для кожного освітнього компонента форми та методи навчання й викладання забезпечують досягнення програмних результатів навчання, спрямовані на формування дослідницьких компетентностей, розвивають аналітичні здібності, акцентують увагу на формуванні soft skills здобувачів освіти. ЗВО регулярно проводить онлайн опитування щодо якості освітніх послуг та дотримання принципів академічної свободи, щосесії проводиться моніторингове опитування щодо якості викладання окремих навчальних дисциплін, щороку – моніторингове дослідження UniDOS. На ОНП реалізуються принципи академічної свободи для всіх учасників освітнього процесу. Викладачі можуть використовувати індивідуальний підхід у виборі змісту, форм контролю та методів проведення занять.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Повна відповідність.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Взірцева відповідність. В межах ОНП " Соціологія", за свідченнями здобувачів та ЕГ, створено справжнє сучасне дослідницьке середовище. Більшість освітніх компонентів є авторськими курсами дослідників - викладачів ОНП. Зміст курсів має виражену дослідницьку спрямованість і передбачає поєднання навчальної та дослідницької компонент, зокрема роботу з базами даних Європейського соціального дослідження, Світового дослідження цінностей, Соціологічного моніторингу ІС НАНУ тощо, вміння писати наукові тексти та аналітичні звіти, працювати над груповими проектами, проведення гендерного аудиту та експертизи. На факультеті соціології проводиться щорічний Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт "Аналіз соціальних даних". Здобувачі також мають змогу брати участь у наукових конференціях університету та факультету: Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Проблеми розвитку соціологічної теорії»; Міжнародній конференції студентів та молодих науковців «Соціологія та сучасні соціальні трансформації»; Міжнародній науково-практичній конференції студентів та молодих науковців «Шевченківська весна. Соціологія», загальноукраїнському студентському конкурсі наукових робіт з аналізу даних «Аналіз соціальних даних». Здобувачі освіти мають можливість публікування наукових та прикладних досліджень у фахових рецензованих виданнях з соціології факультету соціології: «Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Соціологія» та «Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки», «Соціологічні студії». ЕГ переконалася у наявності прикладів участі здобувачів освіти у науковій діяльності.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Взірцева відповідність. Викладачі ОНП є добре знаними у країні авторитетними й активними науковцями, які забезпечують оновлення змісту освітніх компонентів на основі імплементації актуальних наукових досягнень та новітніх результатів досліджень у вітчизняній та світовій соціології, вітчизняних та закордонних гендерних студіях. Викладачі систематично беруть участь у міжнародних наукових форумах, конференціях, грантових дослідницьких проектах, мають тісні наукові зв'язки з закордонними науковцями. Позитивною практикою (прикладом для інших ЗВО) є вимога щодо обов'язкового оновлення змісту дисциплін за результатами стажування та інших видів удосконалення професійної майстерності. Так низка дисциплін були розроблені чи вдосконалені викладачами внаслідок, зокрема, стажування в Лундському університеті (Швеція), участі в дослідницьких проектах та конгресах Міжнародної соціологічної асоціації, результатів моніторингових міжнародних проектів (ESS, ISSP, EVS, WVS). В усіх робочих програмах за ОК здобувачам надається посилання на сучасну наукову літературу. Ресурси бібліотек факультету та загальноуніверситетської постійно оновлюються, забезпечується відкритий доступ до баз даних Scopus, Web of science та інші.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Взірцева відповідність. ОНП розроблена та реалізується з урахуванням кращого міжнародного досвіду підготовки здобувачів вищої освіти та передбачає взаємне перезарахування більшості дисциплін першого року навчання у ЗВО-партнері Лундському університеті. ОНП дає можливість отримати подвійний диплом за умов успішного навчання у КНУТШ протягом першого, другого та четвертого семестрів та в Лундському університеті протягом третього семестру. При цьому кваліфікаційна робота має бути написана та захищається англійською мовою, оцінюється спільною комісією з професорів обох ЗВО. Окрім цього передбачаються можливості участі в інших міжнародних програм мобільності Еразмус+, DAAD, IREX, програм ім. Фулбрайта, а також у відповідності до угод двосторонньої співпраці із зарубіжними ЗВО: Університетом м. Констанц (Німеччина); Технологічним університетом Сіднею (Австралія); Університетом штату Огайо (США); Болонським університетом (Італія), та ін; участь у міжнародних конференціях, форумах, семінарах; участь викладачів ОП у міжнародних дослідженнях, практика спільних наукових досліджень та публікацій у співавторстві з зарубіжними вченими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Взірцева відповідність. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання для здобувачів освіти є чіткими та зрозумілими, з використанням декількох каналів доводяться до відома всіх здобувачів. У відкритому доступі на сторінці ОП знаходяться робочі навчальні програми, які містять форми контрольних заходів. Зокрема, на ОП здійснюються вхідний контроль, поточний контроль, диференційований залік, залік, екзамен. Робочі програми містять форми та критерії оцінювання студентів. Окрім цього критерії оцінювання за кожною окремою навчальною дисципліною доводиться до здобувачів на початку роботи за кожним ОК. Також система Moodle та спільний доступ до

відомостей поточного оцінювання Google Sheet забезпечують зворотній зв'язок, що дозволяє студентам постійно контролювати свої оцінки з дисциплін і може вважатися взірцевою практикою. Логіка контролю досягнення ПРН є системною та послідовною: кожен ПРН досягається в межах декількох навчальних дисциплін, контролюється поточними та семестровими методами контролю, і залежно від ПРН, отримані знання, вміння, професійні та соціальні навички закріплюються в межах відповідної практики та/або кваліфікаційної роботи. Як взірцеву практику зазначимо не уніфікованість, а суттєву диференціацію форм контрольних заходів у відповідності до змісту та ПРН окремих ОК.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Взірцева відповідність. Унікальною є практика проходження підсумкової атестації у вигляді захисту кваліфікаційної роботи англійською мовою перед комісією, до складу якої входять представники двох університетів-партнерів (КНУТШ та Лундського ун-ту).

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Повна відповідність.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Взірцева відповідність. У КНУТШ визначені чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що регулюються наступними документами: «Етичним кодексом КНУТШ»; «Положенням про Постійну комісію Вченої ради з питань етики КНУТШ»; «Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ». Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність через участь у проєкті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) від Американських Рад з міжнародної освіти. ЕГ свідчить, що учасники освітнього процесу на ОНП демонструють високу культуру академічної доброчесності та нульову толерантність до фактів порушень академічної доброчесності. КНУТШ використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності, а саме систему перевірки на плагіат Unicheck (<https://unicheck.com>), за допомогою якої перевіряються кваліфікаційні роботи студентів. На ОНП «Гендерні студії» відсоток унікальності текстів кваліфікаційних робіт в середньому становить 96,2%. Використання системи регламентується «Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату». На ОП був приклад відрахування через академічну недоброчесність під час проведення комплексного іспиту.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Взірцева відповідність. За результатами роботи ЕГ підтверджено, що академічна та професійна кваліфікація НПП повною мірою забезпечує досягнення визначених ОНП цілей та ПРН. Всі НПП мають велику кількість публікацій у фахових виданнях, пов'язаних з ОК, які викладають, а також систематично долучаються до різних форм підвищення кваліфікації, беруть участь у міжнародних проєктах, наукових конференціях, семінарах, закордонних стажуваннях, мають наукові публікації у міжнародних та фахових соціологічних виданнях, є авторами монографій та підручників. Гаранткою ОНП була експерткою і дослідницею в трьох міжнародних проєктах, є Головою Київського відділення Соціологічної асоціації України, членкинею редколегії Вісника КНУ ім. Тараса Шевченка; Л. Малес є співавторкою підручників «Основи теорії гендеру», «Гендер для медій», монографій на гендерну проблематику «Пошуки гендерної паритетності», «Гендер і етнічність. Україна перед Європейським вибором», «Основи гендерного аналізу в дисциплінах соціогуманітарного циклу», членкинею редакційної колегії наукових фахових журналів «МІКС», «Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки», «Вісник КНУТШ»; Т. Червінська та Л. Фостер – авторками підручників; М. Сидоров є експертом Міжгалузевої експертної ради з вищої освіти при Акредитаційній комісії МОНУ, автором чотирьох навчально-методичних видань (у тому числі двох навч. посіб. з грифом МОНУ), членом редколегії фахового журналу категорії Б «Соціологічні студії»; О. Куценко є Головою конкурсної комісії Всеукраїнського конкурсу

«Кращий молодий соціолог року», членом редколегії фахового журналу категорії Б «Соціологія: теорія, методи, маркетинг», членом редколегії наукового журналу бази SCOPUS "Corvinus Journal of Sociology and Social policy". Інші викладачі, що викладають на ОП, також мають значні досягнення, які є свідченням високої професійної кваліфікації. Викладачі ОП беруть участь в реалізації вітчизняних та закордонних наукових проєктів, систематично проходять міжнародні підвищення кваліфікації, про що свідчать відповідні сертифікати.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Повна відповідність.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Взірцева відповідність. Участь роботодавців у організації та реалізації освітнього процесу є системною та різноманітною: відкриті лекції, зустрічі зі здобувачами вищої освіти, участь у проведенні численних наукових заходів, членство в експертних комісіях, забезпечення баз для проведення дослідницької практики здобувачів освіти та ін. Зокрема, Урядова уповноважена з питань гендерної політики д. юр. н. К. Левченко відзначила, що співпраця полягає не лише в обговоренні змісту ОП, але й в наданні можливостей проходити практику в апараті Верховної уповноваженої з питань гендерної політики Кабінету Міністрів України. Начальниця Управління з питань гендерної рівності Департаменту соціальної політики КМДА Т. Гузенко зазначила, що їх управління має тісну співпрацю з викладачами ОП, яка полягає в здійсненні гендерної експертизи їхніх документів, зокрема, програми «Київ – місто рівних можливостей», а також у створенні гендерного паспорта м. Києва. До створення гендерного паспорта були залучені й здобувачі освіти. Експертка ГО «Бюро гендерних стратегій та бюджетування», д. с. н. О. Стрельник викладає 2 англomовних курси. Директорка Київського інституту гендерних досліджень, к. ф. н. М. Скорик співпрацює з викладачами й студентами ОНП з 2018 року у відповідності Меморандуму про співпрацю. Наявні угоди про співпрацю з Представництвом Фонду імені Бюллія; з Київською міською державною адміністрацією; з ГО «Гендерний інформаційно-аналітичний центр «Крона»»; з Інститутом соціології НАН України; з Українським інститутом соціальних досліджень імені О. Яременка.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Взірцева відповідність. ЗВО на постійній основі залучає до викладання провідних вітчизняних та зарубіжних фахівців, вчених і випускників. Взірцевою для освітньо-наукових програм практикою є масштабне залучення до аудиторних занять/консультування здобувачів освіти у формах гостьових лекцій, майстер-класів, тренінгів провідних науковців, зокрема відбувся майстер-клас Марфи Скорик «Гендерний аналіз для гендерної політики», гостьова лекція старшої наукової співробітниці Інституту соціології НАН України Ольги Іващенко «Гендерний порядок та фемінізм в Україні в 1990-2000 рр.». У межах програми академічних обмінів Erasmus+ в аудиторних заняттях ОП брали участь викладачі Лундського університету, зокрема, відкрита лекція була прочитана Олофом Нілсоном (Лунд, Швеція) на тему: "The first modern man was a woman". Серед запрошених лекторів – відомі вітчизняні фахівці-соціологи В.Паніотто, генеральний директор Київського міжнародного інституту соціології, Т. Нікітіна, директорка Департаменту стратегічної аналітики телеканалу «Україна». НПП мають великий досвід практичної діяльності в реалізації багатьох соціологічних і гендерних проєктів.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Взірцева відповідність. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів, створює для цього взірцеві умови. У КНУТШ сформовано комплексну інституційну основу для сприяння професійному розвитку НПП, яка функціонує як координаційна та консультативна структура, до якої входять, зокрема, Відділ академічної мобільності та Інститут післядипломної освіти. У зв'язку з необхідністю поглиблення навичок для забезпечення онлайн -викладання у ЗВО було запроваджено програму розвитку цифрових компетентностей викладачів «Digital skills Pro», а також Курс підвищення кваліфікації та розвитку педагогічних компетентностей викладачів «KNU Teach Week». В Університеті функціонує Центр іноземних мов, який надає можливості сертифікованого вдосконалення мовних компетентностей, необхідних для отримання вчених звань доцента і професора. Окрім того факультет соціології має низку угод про співпрацю з закордонними ЗВО (Лундським університетом (Швеція), Жешувським університетом (Польща), School of Advanced Social Studies, Nova Gorica (Словенія), Будапештським університетом імені Матяша Корвіна, Університетом Мальти, Технічним університетом Сіднея (Австралія)).

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Повна відповідність.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Попри загалом високий рівень забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної та консультативної підтримки здобувачів освіти, звертаємо увагу на неодноразово висловлене ЕГ враження щодо недостатньо активного обговорення зі здобувачами освіти висловлених ними під час опитувань оцінок різноманітних аспектів забезпечення навчального процесу, про що було повідомлено під час відповідної фокус-групи. Однозначно позитивно чи переважно позитивно оцінюючи більшість аспектів навчального процесу та умов навчання, здобувачі освіти водночас дещо критично висловилися не лише щодо зрозумілості процедури обрання вибіркового дисциплін (43% негативних відповідей), а й відповідності очікуванням практичної підготовка (33% негативних відповідей), зрозумілості процедури оскарження результатів оцінювання (43% негативних відповідей), врахування викладачами індивідуальних особливостей, освітніх потреб, можливостей усіх здобувачів освіти (43% негативних відповідей), вільного доступу до сучасної наукової та навчальної літератури (33% негативних відповідей). Що викликало такі оцінки здобувачів освіти і чи відбувалися відповідні обговорення, не відображено ані у звіті ЗВО, ані у відповіді на зауваження ЕГ.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Звертаємо увагу на суперечливе враження ЕГ щодо участі здобувачів освіти у процесах перегляду і вдосконалення ОНП. З одного боку, ЕГ підтверджує, що враховуючи побажання здобувачів, були внесені зміни до переліку обов'язкових та вибіркового ОК та через зауваження студентів один з викладачів був відсторонений від викладання на ОНП. З іншого боку, ЕГ зауважує, що попри те, що на факультеті соціології і у ЗВО проводяться різноманітні дослідження, їхні результати не обговорюються зі здобувачами, а на фокус-групі здобувачі виявили зацікавленість в такому обговоренні.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Підтримуємо зауваження ЕГ щодо недостатньої представленості на сторінці ОП інформації про результати врахування пропозицій стейкхолдерів під час перегляду змісту програми, що уможливило б спільне розуміння усіма заінтересованими сторонами, які саме змістовні пропозиції і зауваження врахувалися в процесі опрацювання нової редакції ОНП. У відповіді ЗВО йдеться про те, що подібна інформація доводиться у неформальному спілкуванні, що навряд чи сприяє однаково інформуванню і розумінню усіма заінтересованими сторонами, зокрема чинними чи потенційними здобувачами освіти, перебігу процесів навколо функціонування ОНП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Переглянути підходи до формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, зокрема, поступово відмовляючись від жорстко закріпленого у відповідних переліках вибору ОК. З'ясувати та врахувати причини й суть незадоволеності частини здобувачів освіти практичною підготовкою.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Унормувати існуючі практики визнання отриманих у неформальній освіті результатів навчання, що сприяло б їхній прозорості та однакового розуміння НПП та здобувачами освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Удосконалити процеси зворотнього зв'язку зі здобувачами освіти, зокрема щодо обговорення результатів опитувань щодо змісту та умов навчання на ОНП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Удосконалити участь здобувачів освіти у процесах забезпечення якості освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Переглянути та доповнити інформацію щодо ОНП на відповідній сторінці офіційного вебсайту ЗВО, зокрема англomовній версії.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

Герасименко Анжеліка Григорівна